

Δέσποινι Παναγιώτισσα

Μηλιώτισσα

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΩΝ ΗΛΕΙΑΣ

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 1 • ΜΑΡΤΙΟΣ 2001 • ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑ

Καλώς την!..

— Ποιά είσαι σύ; Και πώς λέγεσαι; Και τι θέλεις τέτοιαν ώρα;

— Τίποτα δεν θέλω. Μόνο δυο λόγια να σου πω και να φύγω.

— Και πού ήσουν μωρή δέκα χρόνια, πού αλώνιζες; πού γύρναγες; Τώρα νοιάστηκες; Δέκα χρόνια είν' αυτά. Ξέρεις πόσα πράγματα αλλάξαν σε δέκα χρόνια, μια ζωή ολάκερη είναι τα δέκα χρόνια. Τι να σου πρωτοθυμήσω, άσε καλύτερα γιατί στενοχωριέμαι και για το χωριό τι να σου πω; για τη φωτιά να σου πω, για τις απουσίες, για την ερημιά. Και τώρα τι γυρεύεις εδώ (ίδια κι απaráλαχη, δεν άλλαξες εσύ, λες και δεν σε πιάνει ο χρόνος, σαν τη μνήμη).

— Ένα γειά ήρθα να σου πω. Ένα γειά.

— Τόπες, τράβα τώρα, μη μου ανακατώνεις τη ψυχή, σαν τις παλιές αγάπες.

— Γιατί μ' αποπαίρνεις, δεν φταίω εγώ που έλειψα. Άλλωστε μέσα σ' όλα αυτά τα πράγματα, που να σου μείνει λίγος χρόνος να ιδωθούμε. Βλέπεις είν' ακριβό πράγμα ο χρόνος, πανάκριβο.

— Ξέρω τι Μαριόλα είσαι, θ' αρχίσεις πάλι τα ίδια, τις γλύκες και τα κλάματα, τώρα όμως εγώ σκληρήνα, έχω γίνει πέτρα. Ας μη μ' άφηνες σε ξένα χέρια.

— Εγώ όπως σου είπα ήρθα να σου πω ένα γειά, μόνο ένα γειά, κι από κει και πέρα όπου πάει, όπου βγούμε, άλλωστε κι εγώ συνήθισα μόνη μου, όπως και συ.

— Κοίτα να δεις, για να τα πάμε καλά, νάσαι πιο φρόνιμη, έχουν αλλάξει πια τα πράγματα, ξέρεις δουλειές, οικογένεια, προβλήματα. Δεν είν' όπως παλιά, έχει απαιτήσεις σήμερα η ζωή.

— Καλά σ' αφήνω τώρα, άμα θες να ξαναβρεθούμε, ξέρεις που μένω. Εγώ δεν άλλαξα σπίτι, δεν άλλαξα συνήθειες. Εγώ δεν άλλαξα. Γειά σου.

50 ΧΡΟΝΙΑ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΗΛΙΩΤΩΝ ΗΛΕΙΑΣ

Πέρασαν κι όλες 50 χρόνια. Ο μπάρμπα - Γιώργης ο Σεβόπουλος θυμάμαι, όταν κουβεντιάζαμε και έλεγε για κάποιον συγχωριανό μας που είχε απεβιώσει πριν τριάντα - σαράντα χρόνια, έλεγε:

Εκείνος χθές πέθανε.
Έτσι λοιπόν πέρασαν 50 χρόνια, για την ακρίβεια του πράγματος του χρόνου ακριβώς το 2002 κλείνει 50 χρόνια ζωής.

Τί έγινε λοιπόν σ' αυτά τα 50 χρόνια;

Άλλαξαν τόσα πράγματα, άλλα προς το καλύτερο κι άλλα προς το χειρότερο.

Τώρα λοιπόν, έτσι γίνεται και με την ιστορία, είναι η καλύτερη ώρα να δούμε τι έγινε όλα αυτά τα χρόνια στο Σύλλογό μας και πον πάει σήμερα το πράγμα.

Πρώτα - πρώτα πρέπει ν' αρχίσει ένας διάλογος να δούμε την αναγκαιότητα και την προοπτική αυτού του Συλλόγου. Ένας διάλογος μεγάλος που θα μας οδηγήσει σε κάποια συμπεράσματα.

Όταν ιδρύθηκε το 1952 ο Σύλλογος τα δεδομένα (πληθυσμιακά, οικονομικά, κοινωνικά) ήταν εντελώς διαφορετικά. Έτσι λοιπόν όλες οι ενέργειες είχαν επικεντρωθεί ουσιαστικά γύρω από το χωριό, να καλύτερευουν εκεί κάποιες συνθήκες, πάρα πολύ άσχημες.

Και ο Σύλλογος πρωτοστατώντας βοήθησε και τις περισσότερες φορές εκτέλεσε μεγάλα έργα στο χωριό μας (αποχετευτικό σύστημα ομβρίων υδάτων, ύδρευση του χωριού, ηλεκτροδότηση, ανέγερση κτιρίου της βιβλιοθήκης και μια σειρά άλλα πράγματα).

Σ' αυτή του την προσπάθεια ίσως να ενδιαφέρθηκε λιγότερο για τους συγχωριανούς μας τους εκτός του χωριού μας. Αυτά όσον αφορά τα πρώτα χρόνια δραστηριότητας του Συλλόγου μας έως το 1974.

Από την μεταπολίτευση και δώθε υπήρξε μια μεγάλη ένταση στις σχέσεις των συγχωριανών μας, όταν κακά τα ψέμματα, οι κομματικές τοποθετήσεις και προτεραιότητες απ' όλες τις πλευρές, το τονίζω αυτό απ' όλες τις πλευρές, δηλητηρίασαν έντονα τις σχέσεις των μελών

του Συλλόγου, όπως επίσης και οι μικρές φιλοδοξίες και τα ταπεινά καμιά φορά ελατήρια κάποιων ενεργειών μας.

Βέβαια, «ουδέν κακόν αμοιγές καλού», αυτή η ένταση έφερε κόσμο στο Σύλλογο αλλά σίγουρα ήταν το μικρότερο καλό, το μεγάλο κακό είχε γίνει.

Μέχρι το 1990 ο Σύλλογος με ευθύνη όλων μας έχει χάσει το μπουσούλα. Οι πιο πολλοί συγχωριανοί μας δεν συμμετέχουν πια, οι δεύτερες και τρίτες γενιές δεν επικοινωνούν και δεν νοιάζονται, έτσι παρατηρείται μια υποτονική δραστηριότητα από τους τελευταίους συγχωριανούς μας που έχουν σαν τόπο γέννησης το χωριό μας.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας αισθανόμενο την ανάγκη των καιρών, ξεκινά ένα διάλογο (και μέσα απ' αυτήν την εφημερίδα) να δούμε όλοι τρόπους αποκόλλησης από τούτο το τέλ-

«Πού 'σαι με νιότη πού 'δεχνες πως θα γινόμουν άλλος».

μα, που εν γένει χαρακτηρίζει όλους τους Συλλόγους μ' αυτή την θεώρηση.

Εμείς (όχι σαν αναμάρτητοι) πρώτοι τον λίθον βαλέτω.

Κι ότι πλέον γίνει, πρέπει να γίνει για τους συγχωριανούς μας εδώ, σ' όλες τις πόλεις, σ' όλες τις χώρες και όχι μονολιθικά και μονόπλευρα σε δραστηριότητες γύρω από το χωριό μας, υποκαθιστώντας τον ρόλο της πολιτείας, της τοπικής

αυτοδιοίκησης και των ιδίων των μόνιμων κατοίκων του χωριού μας και αναλαμβάνοντας πολλές φορές και ευθύνες που δεν μας αναλογούν.

Αυτό σημαίνει άλλη θεώρηση, άλλες κατευθύνσεις και άλλες ενέργειες και απαιτεί περισσότερη προσπάθεια και μεγαλύτερη συμμετοχή. Εμείς ελπίζουμε, άλλωστε η ελπίδα πεθαίνει τελευταία.

«ΕΙΝΑΙ ΣΦΡΑΓΙΣΜΕΝΟ»

Παλιά τότε που λειτουργούσε η κορδέλα του Καραγιάννη, οι δασικοί κάθε βράδυ περιπολούσαν στο χωριό και ειδικά στο μέρος που ήταν η κορδέλα, για λαθραία ξύλα.

Συνήθως τότε κόβαμε πολλά λαθραία, ήτανε πολύς ο κόσμος και πολλοί οι βαγενάδες.

Τα ξύλα που έκοβε το Δασαρχείο τα κέρωνε στις κοψιές και τα σφράγιζε με το σφυρί για να βρίσκει ποιά είναι νόμιμα και ποιά λαθραία.

Εκείνη την χρονιά είχε ένα παλιοκειμήνια και μου ψόφησε το γαιδούρι. Για να μην το μάθει το χωριό αποφασίζω να το πετάξω τα μεσάνοικτα μοναχός μου. Το έβγαλα από το κατώι και προχωράω σούρνοντας σιγά, σιγά να μην ακούγεται για να το πετάξω στη Μποκρίλα, βλέπεις δεν ήθελα να το μάθει το χωριό γιατί θα με κοροϊδεύανε που ψόφησε το γαιδούρι.

Φτάνοντας με κόπο κοντά

στο σπίτι του μπάρμπα - Δημήτρη του Πίππα, βγαίνει η Ρίνα του μπάρμπα - Δημήτρη με την κερόλαμπα, είχε ακούσει το σούρσιμο και για να με προφυλάξει φωνάζει:

— Προσέχετε, στο χωριό είναι Δασικοί και μπαίνει μέσα.

Εγώ ξεκινάω πάλι χωρίς ν'

απαντήσω και πάνω που παίρνω φόρα, πάλι βγαίνει η Ρίνα στο μπαλκόνι.

Αυτό θα έγινε δυο - τρεις φορές, από τα πολλά δεν άντεξα και τις απαντάω:

— Δεν έχει πρόβλημα αυτό, είναι σφραγισμένο.

Κωστάκης Γερμανός

Εγένετο με μεγάλη επιτυχία ο ετήσιος χορός του Συλλόγου μας εις κοσμικόν κέντρον εις το Γαλάτσι. Στην φωτογραφία διακρίνεται το Δ.Σ. του Συλλόγου μας να σέρνει πρώτο το χορό. Διακρίνονται από αριστερά: Αλέξιος Πίππας, Κωνσταντίνος Πίππας, Παναγιώτης Λέντζος, Ηλίας Τσαυπάρας, Νικόλαος Μπιλάλης, Αντώνιος Μπιλάλης.

ΜΥΛΟΣ ΨΑΡΡΟΥ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
 Ο μύλος δεν δέχεται αλέσματα Δευτέρα και Τρίτη, λόγω επισκευών.
 Ο μυλωνάς ΠΕΤΡΟΣ ΣΚΟΥΡΑΣ

0945995246

Εις μνήμην. Από αριστερά: Γεώργιος Δουλιός, Λεωνίδας Λέντζος, Πάνος Κοροπράς (Μπάζας), Πάνος Γερμανός.

ΤΕΣΣΕΡΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
(Κατεγγραμμένα από τον μπάρα-Δημήτρη τον Πίππα το 1995)

I

Νύχτα ήταν που σε φίλησα
νύχτα και ποιός μας είδε
μας είδε τ' άστρι της αυγής
τ' άστρι και το φεγγάρι
και τ' άστρι εχαμήλωσε
της θάλασσας το λέει.
Κι η θάλασσα το λέει στο κοντί
και το κοντί στο ναύτη
κι ο ναύτης σαν το άκουσε
πολύ του κακοφάνει.

II

Απόψε δεν κοιμήθηκα
και σήμερα νυστάζω
με μια μικρούλα πού 'μπλεξα
και πως θα τα ξεμπλέξω.
Το Μάη με θέλει αποβραδιού
το Θεριστή γο γίωμα
και το Δεκαπενταύγουστο
πρωί και μεσημέρι.

III

Απόψε μαυρομάτα μου
θα κοιμηθούμ' αντάμα.
Κι αν κοιμηθούμε λεβέντη μου
τι λες πως θα μου κάμεις.
Θες να σου κόψω τα κονμπιά
να σε φιλώ στα μάτια.
Κονμπάκια είν' κι ας κόβονται,
ματάκια κι ας φιλιούνται
γιατί σας νιάτα περασμένα.

IV

Όλα τα πουλιά,
όλα φωλίτσες φτιάχνουν
κι εγώ η Τρυγώνα η ορφανή
του πού θα την εφτιάξω.
Σαν πήγα και την εφτίαξα
στον κορμισιού τα χείλη.
Πάει κι ο νιός για φιλημα
τη βρίσκει τη χαλάει.
Σαν πήγα και την εφτίαξα
στον Κάνταλο στη βρούση.
Παν τα κορίτσια για νερό
την βρίσκουν τη χαλάνε.
Σαν πήγα και την εφτίαξα
στον Βαγεγιού τον πύρο.
Παν' οι μπεκρήδες για κρασί
τη βρίσκουν την χαλάνε.
Με πήρε το παράπονο
και κάθομαι και κλαίω.

ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ ΣΥΜΠΤΩΣΕΙΣ
Ρε πως περνάει ο καιρός, ό-
ταν μπήκε φυλακή ο Κοσκωτάς,
σταμάτησα να βγαίνω και τώρα
που βγήκε, ξανακυκλοφορώ!
«Μηλιώτισσα»

«Μηλιώτισσα»
Τρίμηνη Εφημερίδα
του Συλλόγου των Απανταχού
Μηλιωτών Ηλείας

Β' Περίοδος - Αρ. Φύλλου 1

Υπεύθυνος Έκδοσης:
ΔΗΜ. Κ. ΛΕΝΤΖΟΣ
Γ. Τερτσέτη 95, Ν. Ψυχικό

Γραφικές Τέχνες:
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΡΗΓΑΣ
Γερανίου 13 -Τηλ. 5249.792
ΑΘΗΝΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Δρχ. 2.000

ΜΕΓΑΛΑΙ ΔΩΡΕΑΙ

31 Αυγ. 1923
Απόστολος Κόρος Σπιθουνταί
τη 'εμπειρίαμεις 'βήσι' 'ωαίτις
'εωυτίς' λίκει γιάτ' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις'
τα δόσια φαραμαγώ 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις'
'ωαίτις' 'ωαίτις' - και να χρησιμευομινδούν ει ούι δ'ωαίτις
'ωαίτις' και τω 'ωαίτις' σου δ'ωαίτις 'ωαίτις' 'ωαίτις'
'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις'
'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις'
'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις'
'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις'
'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις'
'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις'
'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις'
'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις' 'ωαίτις'

Επιστολή του Βασιλείου Ηλία Πίππα από την Αμερική το 1923.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ
ΤΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΗΛΙΩΤΩΝ
Μ Η Λ Ι Ω Τ Ι Σ Σ Α

Κατόπιν Εκθυμίας ημών άπερασίσουμεν τήν άνωθεν εικόνας της
Παναγίας εις τήν καρά τήν Παληοβόρειο 'Ερεκοκλήσιόν μας της "Πο-
νοΎτσος"
Διό τούτο
'Εροκλή τήν Σήν 'Εροκλήσιον 'Επιτροπήν άνωθεν εικόνας τήν
τοποθέτησιν της καί τήν εκ τούτου Κορνηζορισμό της καθε άκουσγήν
φθορής. -
Πειραιεύς τή 3η Μ'ίου 1935
Με πολλήν 'Επίσημον
Παναγιωτόπουλος
Παναγιωτόπουλος
Επιστολή των αδελφών Παναγιωτόπουλου το 1935.

Το Λεξικό του καλού Μηλιώτη

Του ΑΝΔΡΕΑ ΑΝ. ΛΕΝΤΖΟΥ

Κ

Κλιτσιάρα	(n)	Το κάτω μέρος του ποδιού.
Κούρδουλα		Ανάποδα.
Κουνέτο	(το)	Μεθυσμένος πολύ, φέσι.
Κλειδώ	(το)	Μικρό δοχείο μεταφοράς φαγητού, από αλουμίνιο.
Κάδη	(n)	Μεγάλο βαρέλι κρασιού.
Κασιμπούλα	(n)	Έντομο νυκτός.
Κολπιάκι	(το)	Μεταλλική βάση στο σαμάρι για να πιάνουν οι τρικιές.
Κατσένα	(n)	Ράτσα προβάτου.
Κουρούτα	(n)	Ράτσα προβάτου.
Κατσούλι	(το)	Η γάτα.
Καγιανάς	(ο)	Φαγητό με παστό, φρέσκια ντομάτα κι αυγά.
Καρίντζαφλας	(το)	Το καρύδι του γουρουνιού. Ο λάρυγγας.
Κουνούσθετο	(το)	Το μωρό παιδί.
Καρτσακλίδα	(n)	Το λεπτό πόδι.
Κωλοφωτιά	(n)	Η πηγολαμπίδα.
Κούσιαλο	(το)	Ερείπιο, ο πολύ γέρος.
Κλαμαρώνω		Περιμένω αμήχανος.
Κουμουντιά		Η καταχνιά.
Καταπιόνα	(n)	Ο φάρυγγας.
Κατσομαλιάζω		Ανατριχιάζω.
Κάρμα	(το)	Ο πολύ αδύνατος.
Κωλόστρα	(n)	Γάλα λεχούς προβάτου.
Κιώνω		Τελειώνω.
Κοτάω		Φοβάμαι να κάνω κάτι.
Κουρβουλιάζομαι	(το)	Αναπνέω των κάτω άκρων.
Κλουβίτης	(ο)	Κλουβίος, αδύνατος.
Κωλοκούμπι	(το)	Μικρό κούτσουρο που χρησιμοποιείται για κάθισμα.
Καλιγώνω		Πεταλώνω τα άλογα.
Κλιπίκι	(το)	Παιχνίδι παιδικό.
Κούγιελο	(το)	Ο καζός.
Κουράφαλο	(το)	Ο πολύ γέρος.
Κόρπας	(ο)	Ταϊστρα και ποτίστρα ζώων.
Κόπιλα	(n)	Κομματάκια ξύλου.
Κοτρώνωμαι		Σου γίνομαι βάρος.
Καλντίζω		Κουράζομαι.
Καπιλιά	(n)	Στερεά υπόλοιπα του καπνού.

Λ

Λεσιά	(n)	Πόρτα σε χωράφι.
Λαρμαχάω		Σου λέω συνέχεια.
Λάζω		Γαυγίζω.
Λαίνα	(n)	Πύλινο δοχείο.
Λάγια	(n)	Το μαύρο αιγοπρόβατο.
Λεχανερούδι		Μικρό παιδί.
Λιγαδιάζω		Κουράζομαι.
Λάζος	(ο)	Κομμένος λόγγος.
Λιόπα	(n)	Η χονδρή γυναίκα
Λουλωμένο	(το)	Φοβισμένο.

Η θειά-Βασίλω Τσανάρα (Μπαλτίκαινα) με τα μικρά παιδιά της.

MEDIUM

Η ΜΑΝΤΖΩΡΑΙΝΑ
Αναζητήσεις, οικογενειακά, ερωτικά.
Απόλυτος εχεμύθεια.

ΔΙΚΟΛΑΒΕΙΟΝ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΟΥΚΑ ΗΛΕΙΑΣ
Λέχεται και νύχτα

ΚΟΥΤΑΛΕΣ, ΚΛΙΤΣΕΣ
ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΟΜΒΡΕΛΛΩΝ & ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΠΙΛΛΑΗΣ
Ρίχνω και βυζιγάντι

